

Izhaja razen ponedeljka in četrta po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnilstvo

Ljubljana, poštni predal šte. 163.

Telefoni za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 18.807.

NAPREJ

Stane mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 35.—
Oglasi:
Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja začasno le enkrat na teden in stane mesečno 6 dinarjev.

Letnik VII., šte. 51.
Četrtkovna
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasi
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Alojzij Leskošek:

Skupni dom in strokovne organizacije.

V 19. številki »Napreje« sem napisal prvi članek pod tem naslovom. Podpisal sem se »Productus.« Tisti članek je vzbudil pri naspoznih veliko razburjenje, ker sem podrobno razpravljal o sistemu cehovskih strokovnih organizacij. Prikazoval sem nezmisljenosti takih organizacij, ki niso nič drugega kakor zavarovalnice starih strokovnih birokratov, ki vodijo od kapitalizma odvisno politiko. Ali je mogoče pričakovati stvarnega napredka po sedanji metodi cehovskih organizacij, v katerih ima vsaka panoga svoje posebno društvo? Le oglejmo si jih po vrsti: društvo železničarjev, kovinarjev, kemičnih delavcev, steklarjev, živilskih delavcev itd. V vseh teh društvih se goji cehovski nesocialistični duh. Ali se niste slišali govoriti, ki je nastopil z geslom: »Mi kovinarji«, a drugi zopet »Mi železničarji«? (Ti se razdele še v razne poklicne panoge kakor: »Mi strojevodje«, »Mi sprevodniki«, »uradniki« itd. Med železničarji so imeli kar 14 takih cehov). Povsod so ti slavni govoriki govorili (in še govorijo) o socializmu. Kak socializem je to, če dela vsak le za sebe in svoj ceh? Hvala lepa za

* Tedaj je Pastorek silno napadel sodr. Bernota, če da je on napisal članek. — A. L.

tak socializem, ko se steklar sramuje biti skupno organiziran z pomožnim delavcem, ker se boji, da bi zgubil svojo vrednost. Le poglejte si te vrste »socialistov« v steklarski industriji v Hrastniku in Zagorju. Zopet drugi pride in pravi: »Mi rudarji, nas je največ vse mora zmrzniti, če mi ne damo premoga!« Ali ni to dokaz, da je v tem načinu organizacij zelo malo socialističnega, zelo malo, kar bi koristilo skupnosti, to je družbi.

Kot tajnik v cehovskih strokovnih organizacijah sem videl še druge napake teh patentiranih socialistov. Tako n. pr. se je povišala plača pekovskim pomočnikom pod pogojem, da se mojstrom dovoli podražiti kruh (daleč preko eksistenčnega minimuma!). Predsednik pek. organizacije je bil zaposlen pri g. Korenu. Oblast je hotela cene regulirati v interesu konsumentov-delavcev. Tu so pekovski mojstri napravili proračun o produkciji stroškov svojih pekarn. Pomočniki so videli, da je proračun goljufiv in vendar so ga odobrili, ker so jim obljubili tudi malenkostno povišanje plač par sto kron na teden, dočim so mojstri dvakratno obogatili zraven. Vsa goljufija je bila v tem, da so mojstri navedli, da dobe iz 100 kg moke samo 122 do 124 kg pečenih žemelj; kruha pa 126 do 128 kg. Pekovski pomočniki so vedeli, da to ni res, vedeli so, da se dobi iz kg moke 160 do 165 kg testa. To testo se pa, kadar je v žemlje razdeljeno in pečeno, vpeče

za 12 odstotkov, kar znaša 19 kg 80 dkg, kar se odtegne od 165 kg. Pravi rezultat je torej, da nastane 146 kg in 80 dkg pečenih žemelj. To je 24 kg 80 dkg nekontroliranega in ne obdavčenega dobička več nad proračunom, kar znaša 496 žemelj po 50 par (žemlja po 5 dkg) je Din 248 več profita dnevno, če peče samo 100 kg moke. (Tiste čase so pekli mnogo več.) Po tem se ni čuditi, da se pravi socialisti s takim načinom organizacij ne morejo prav sprijazniti.

Bančne spekulacije z delavskimi strokovnimi prispevki so v starih cehovskih organizacijah na dnevnem redu. Le vprašajte Savez tipografov, kje ima svoj denar naložen. A ne samo to, prispevki se raztresejo za razne tiskovine in vožnje tajnikov po vsej državi za vsako stroko posebej. To je zapravljenost s težko prisluženim denarjem delavcev, ki plačujejo strokovne prispevke. Da je tak način organizacij zanič, tega nismo spoznali samo mi, temveč to so spoznali celo Angličani, ki imajo čista druga prometna sredstva kakor pa mi Jugoslovani, poleg tega je v Angliji zelo razvita industrija in vendar vidimo, da so v zadnjih letih začeli s fuzijami raznih strokovnih organizacij v eno samo. Tako imajo n. pr. zvezo rudarjev, železničarjev in transportnih delavcev. A vkljub temu še najdeš pri nas tajnike, ki zatrjujejo, da je nemogoče združiti vse delavce v eno samo delavsko organizacijo. Pri vsem tem pa so tako predrzni, da pra-

vijo, da so za zedinjenje. Najbolj ogabno politiko vodijo v tem vprašanju korunovci, ki pravijo, da so strokovne organizacije nevtralne, dočim vidimo, da se njihova partija redi iz teh od nje odvisnih strokovnih organizacij. Taktika korunovcev je pa za vsakega razredno zavednega delavca popolnoma jasna; oni hočejo imeti strokovne organizacije za deko svoje stranke. Nasprotno pa vidimo, da so neodvisneži, ki so se v zadnjem času združili s korunovci pod krinko strankarsko neodvisnih organizacij, naravnost politični otroci, ko mislijo, da bodo v svoji naivnosti premagali patriote v Strokovni komisiji in s tem okrepili svojo stranko. Če bi postali patrioti zares nevarni, bodo ti že poskrbeli, da bo strokovne enotnosti kar precej konec!

Tako delo je nesmiselno: združevati se s tistim, ki ga v časopisju napadam. Nesmisel je tudi v tem, ker zgubijo delavci zavest o politični borbi, ki je za uspešen razredni boj neobhodno potrebna. Sicer pa nima tako združevanje nobene logike, kajti nemogoče je privedi strokovne organizacije do politične moči brez temeljne ideje. Ta misel je brezpogojno potrebna za vsak napredek, sicer nastopi reakcija. Neodvisneži so v tem pogledu že veliko grešili, ko so svoječasno delali s parolo »ven s politiko iz strokovnih organizacij!« a istočasno so bili vsi agitatorji te »venpolitike« politični eksponenti III. internacionale, kar

Pregled organizacij SSJ in KDZ od junija do novembra 1925

(vpoštevaajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu SSJ in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna št.	Stalna št.	Organizacije	Člani „Sloga“ 17. decembra 1925	Stalni, javni naročniki „Napreja“	Rednih članov je bilo					Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov		1925 v mesecu XI. ednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																		Centralno tajništvo je prejelo:					
					1925						Din	p		progres. davka																		pristopnine	skupaj		Povpr. od člana		
					VI.	VII.	VIII.	IX.	X.					Din	p	2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100		nad 100	Din	p	Din	p
1	1	Bizeljako	2	—	—	27	27	27	27	—	—	—	27	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	80	1	40			
2	3	Celje, mesto	15	4	17	16	13	13	15	—	—	—	12	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	1	75			
3	4	Centrala	21	8	24	24	26	27	27	24	149	90	25	11	4	4	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	—	3	04			
4	6	Črna I.	12	6	115	56	107	92	101	8	14	—	104	92	8	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	161	70	1	56			
5	7	Črna II.	9	—	71	57	51	61	58	—	—	—	58	36	19	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101	50	1	75			
6	9	Globoko	3	1	—	39	39	40	40	—	—	—	40	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	—	1	40			
7	10	Gorje	4	2	11	—	—	—	—	7	—	—	5	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	10	1	82			
8	11	Hrastnik I.	3	7	21	17	17	17	17	—	—	—	17	10	1	1	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	44	80	2	63			
9	13	Jesenice	7	4	10	17	—	—	14	2	2	80	12	6	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	70	2	39			
10	17	Ljubljana	16	6	21	21	18	20	21	—	—	—	19	7	1	1	1	—	4	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	98	—	5	21			
11	18	Mežica	14	2	55	51	50	48	53	2	4	20	60	30	12	12	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	136	50	2	80			
12	19	Misljinje	2	1	4	4	4	4	4	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	60	1	40			
13	21	Sv. Peter p. Gor.	—	—	4	3	—	—	—	9	12	60	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	60	1	40			
14	22	Škale	1	3	57	54	57	54	52	—	—	—	51	50	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	80	1	42			
15	23	Škofja vas	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
16	25	Store	5	2	37	36	34	34	34	—	—	—	32	29	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	70	1	55			
17	27	Trbovlje	30	21	143	108	116	—	124	30	44	10	134	127	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	206	20	1	49			
18	28	Velenje	10	5	40	40	40	30	30	—	—	—	30	27	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	70	1	99			
19	29	Videm-Krško	9	5	6	6	5	5	5	—	—	—	5	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	30	4	06			
20	30	Vrhnika	6	2	28	29	31	39	42	—	—	—	44	40	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	50	1	83			
21	31	Zabukovca	5	—	—	6	7	6	6	—	—	—	7	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	2	—			
22	33	Zg. Šiška	—	—	3	—	3	3	4	—	—	—	4	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	70	1	92			
23	37	Pragersko	1	—	27	28	28	28	28	—	—	—	28	24	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	60	1	70			
24	41	Sv. Lovrenc n. Poh.	5	3	13	12	12	12	12	—	—	—	12	10	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	1	75			
25	42	Celje, okolica	—	—	32	21	31	26	27	—	—	—	28	26	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	90	1	67			
26	43	Liboje	—	—	—	12	13	11	11	—	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	40	1	40			
27	44	Čatež	—	—	—	—	—	15	16	—	—	—	16	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	40	1	40			
Vseh rednih članov			180	82	743	688	729	612	775	75	227	60	789	648	55	28	30	5	6	6	2	5	1	2	1	—	—	—	—	18	1442	90	1	82			
Zamudnikov					153	89	33	272	75																						227	60					
Vseh članov skupaj					896	777	762	884	850																						1687	60					
			Centralno tajništvo je torej prejelo v tem mesecu																											1687	60						

je pa razumljivo, ker subvencije niso za politično nevtralnost, ampak za politično propagando. Ko sem nekoč čital v »Kmetko-del. listu« kritiko o »Skupnem domu«, sem spoznal nespodobnost teh tudi »delavskih voditeljev« v Sloveniji, radi katere je delavstvo toliko zla pretrpelo. Videl sem, da pisec kritike nima nobenega organizacijskega znanja o delavskem pokretu. Če bi pisec malo več čital, bi vedel, da so komunisti v drugih državah na drugačen način organizirani kakor njihovi bratci v Ljubljani. Ne stvarna kritika me je privedla do prepričanja, da slovenskim komunistom sploh ne gre za interes delavskega razreda, temveč samo za interes nekaterih ljudi, da si bratsko porazdele mesta s socialpatrioti v Delavski zbornici in Strok. komisiji. Tisti, ki so se s kompromisi že tolikokrat kompromitirali, tudi s tem kompromisom ne bodo imeli mnogo dobička. Za nas je pa to veliko zadoščenje, da pokažemo na zgodovino teh »razrednih borcev«, ki se združujejo, vselej, kadar to odgovarja interesom oportunistov. Tako se združuje proletarijat v Sloveniji sicer počasi, a zato bolj sigurno. Sedaj, ko so se oportunistični »voditelji« združili, sedaj delavstvu ne bo več težko razumeti, zakaj smo mi proti nevtralnosti. V času teh bridkih izkušenj radi katerih proletarijat toliko trpi, je nastala ideja Skupnega doma, okrog katere se združujejo vsi tisti, ki hočejo preskrbeti delu čast, lenuhom pa propast. Zato ni čuda, da se je postavilo v borbo proti nam vse, kar smrdi po kapitalističnem sorodstvu.

ZIKA

je najboljša žitna kava!

ADRIA prašek

za pecivo in vanilin
sladkor
dokazano najboljši!

Razno

r G. Radić je bil v nedeljo v Mariboru, kjer je govoril na shodu svoje stranke. Radi njegovega ljubljanskega govora je nastalo med njegovimi kolegi — ministri nekaj prepričev, zato je govoril zadnjič v Mariboru le o šolstvu, ki ga upravlja kot minister za prosveto. Dejal je med drugim, da izda država za osnovno šolstvo premalo, za srednje in zlasti visoke šole pa preveč. Naznanil je n. pr. tudi, da se bo poučeval v vseh naših šolah zlasti ruski jezik in da bo vseučilišče v Ljubljani ukinjeno; sploh da imamo vseučilišče v državi preveč, eno bo zadostovalo, ki bo pa imelo svoje oddelke — fakultete v vseh treh prestolnih

mestih. Sicer je pa težavno poročati o Radićevih govorih: mož govori tako mnogo in tako hitro prehaja iz točke na točko, da so poročila v listih vedno različna. Časopisi, ki so več ali manj vladni, sfrizirajo njegove govore tako, da so skoro popolnoma drugačni kakor v opozicijskih listih, ki mu stavke zopet drugače zavijajo. A tudi Radić sam menda nima prave kontrole nad besedami in idejami, ki jih govori in razlaga, zato je v njegovih govorih vedno nekaj protislovij. Naznanilo, da bo odpravil visoko šolo v Ljubljani, je dvignilo mnogo prahu in protestov. Svojo mariborsko izjavo je potem Radić zopet popravil, in sicer tako, da bo, kakor je rekel, v Ljubljani univerza ostala, pravzaprav pa vendar ne bo. Mi teh zapletenih izjav ne bomo razpletali, zdi se nam pa potrebno povedati, da smo za to, da univerza v Ljubljani ostane in se izpopolni. — Ne bomo zanikali, da so najbrže vse naše univerze potrebne neke modernizacije, boljše kontrole pri izbiri in imenovanju profesorjev itd. pa vendar sedanji režim in vsi, ki mu bodo sledili, dokler ne bo zavladala resnična demokracija v državi, niso taki, da bi bil njih vpliv pri modernizaciji koristen.

r Pobijanje korupcije. Letos spomladi so časopisi mnogo pisali, kako da je bivši pravosodni minister dr. Edo Lukinič, samostojni demokrat, oškodoval državo za težke milijone, ko je odpravil sekvester nad posesti grofa ali kneza Thurn-Taxisa na Hrvaškem. Opozicijske stranke so v parlamentu zahtevale, naj se zadeva preišče, dr. Lukinič pa naj pride po zakonu o odgovornosti ministrov pred sodišče. Hrup je bil velik, poseben preiskovalni odbor poslancev izvoljen, to je šlo še precej hitro. Potem pa se je preiskovanje in zasliševanje vleklo in odlagalo in šele te dni je prišla afera spet pred parlament. Zopet je postalo malo bolj glasno, a konec je tak: dr. Lukinič je dobil majhno moralno brc, in zadeva je rešena. — Vrana vrani ne izključe oči, kapitalistična gospoda pa prav taki gospodi tudi ne. Vse današnje »pobijanje korupcije« je norčevanje in zaslepljanje volilcev. In isto je s pobijanjem draginje.

r Vest o podržavljenju delavskih zavarovalnih zavodov ni resnična. Tako poročilo smo dobili iz takega vira, ki mu lahko verjamemo. Ni brez pomena, da je ta raca zagledala luč bele dne ravno v ljubljanskem »Jutru«. Da je ministrstvo za socialno politiko ne demantira, se ne čudimo, ker sedi v njem kopa demokratarjev. »Socialist«, ki je bil pod PP režimom še bolj limonadarski kakor sedaj — dr. Korun je ve zakaj — je takoj naperil svoje največje topove. Zagovorniki dr. Bohinjca, sedanjega ravnatelja OUZD, grozijo kar s »strupenimi plin«, če vlada res zagreši zločin in zavarovanje podržavi. Za vsem tem »grnjenjem« pa je nekaj drugega: vodi-

teljsko omizje SPJ v kavarni »Prešeren« v Ljubljani upa, da bo s pisanjem in vpitjem o tem vprašanju obrnilo pozornost delavcev od volitev v Delavsko zbornico, Prazno upanje!

r Za obsojene komuniste. »Arbeiterzeitung« poroča pod tem naslovom: Angleška delavska stranka je začela močnejšo agitacijo, da doseže osvoboditev 12 komunistov, ki so bili pred kratkim obsojeni v zapor. V soboto (12. t. m.) je bilo v ta namen zborovanje, ki se ga je udeležilo 500 delegatov strokovnih organizacij, za ponedeljek 14. t. m. pa je bilo sklicano veliko protestno zborovanje v Londonu, katerega se udeležijo 52 poslancev delavske stranke. — Primerjaj, kaj delajo naši socialpatrioti: komuniste in socialiste tlačijo sami v zapor, kje da bi nastopili proti zapiranju delavskih zaupnikov in delavcev! Tlačijo tudi prave delavske institucije in zadruga s pomočjo oblasti.

r Da se razumemo! Na članek »Ali za Kristana, ali proti njemu?« v zadnjem »Delavskem listu«: Ker je »Naprejek« to vprašanje tekmovalno, ležet dovolj razstili, bom odgovoril samo na opombo pod črtirane članka. Tam pravi pisec »Delavski list«, da nismo imeli izgleda, premagati strokovno birokracijo korupcijscev in da ne razumemo pomena strokovnega gibanja, ker smo izstopili iz Strokovne komisije, filialke SPJ, ki jo imajo v rokah od delavske osvoboditve socialpatrioti. Mladenec, ki je to napisal, ne ve ali pa noče vedeti, da sva se na kongresu kovinarjev s sodr. Jeramom zavzemala za to, da pade režim Svetek-Golmajer. Košir, znani neodvisnež, je nama sodelovanje odklonil in omogočil zopetno izvolitev socialoportunistov. Takrat bi bilo na mestu sodelovati z nami, kajti tisti kongres je bil odločilnega pomena. Na konferenci GRSJ leta 1924. v Ljubljani sem vodil opozicijo »Naprejevcev«, pa nisem uspel, ker sta stala Krušič in Jeram že na strani SPJ kot »strokovničarja«. Delegat steklarjev iz Hrastnika, neodvisnež, tudi ni glasoval proti strokovnim birokratom, tako da so dobili 4800 glasov, proti jih je bilo pa 470. Tedaj sem spredel, da so naši neodvisneži pri takih akcijah zanič. Zato je tudi brezpomembno sedeti med takozvanimi »ujedinjenimi sindikati«, ki niso nič drugega; ko opora kristanovcev in filialke SPJ. Mi smo to napako spoznali, zato smo se odločili za »Skupni dom« vseh razredno zavednih delavcev. — A. L.

r Enake dolžnosti in pravice za vse. Prejeli smo: Vaša konstatacija pod tem naslovom v zadnjem »Naprejeku« je vžgala. Že naslednji dan, v soboto, je neki funkcionar OUZD iskal nekega visokega uradnika, pa ga ni našel v uradu, oh, kako je bilo hudo! Rekli so, da bodo pogledali, če je doma. Pa ga ni bilo. Je nerodno, če človek v isti hiši stanuje. Prihodnjič bomo morda slišali, da je bil pri g. predsedniku ali pa na »dopustu«.

r Besede in dejanja. Štukelj, bivši komunist in eden izmed najagilnejših pučistov med komunisti, piše zelo lepo o nalogah strokovnega gibanja v zadnjem »Delavcu«. Ali: kako nam more Štukelj razložiti svoja dejanja, ki so v nasprotju z njegovimi besedami? Zato naj nam odgovori stvarno in kratko na sledeče: Ali se je on pogajal za strokovno združenje z vodstvom ali z organizacijami? Zakaj je pri tem prezrl strokovne organizacije Kmetko-delavsko zvezo, Unijo stavb. delavcev, Zvezo tipografov, Zvezo hoteljskih, kavarniških in gostilničarskih nastavljenec, ki predstavljajo večino razredno zavednega organiziranega

proletariata v Sloveniji? Pogajal se je z birokracijo pri Strok. komisiji in Del. zbornici, ki ne predstavlja razredno zavednega proletariata, temveč kapitalistično agenturo. — Zakaj Štukelj ne nastopa proti skrajno reakcionarnemu volilnemu redu v Delavsko zbornico, ki bo zagotovil klerikalnem večino? Zakaj ne nastopa proti koruptnemu proračunu Del. zbornice? Delavstvo ne sodi politike po besedah, temveč po dejanjih.

r Referenti na kongresu SPJ v Celju 20. t. m. bodo n. pr. tudi taki, ki so organizirani pri demokratičnih strokovnih organizacijah in ki so zmožni napram svojem demokratičnemu soimljeniku izjaviti: »Le razbijte to gnilo bando! Nekdaj sem mislil pristopiti, pa sem danes vesel, da nisem!« Mislil je pri tem socialistično strokovno organizacijo, na strankinem zboru v nedeljo bo pa — referiral...

KJE SE KUPI?

Le pri trrdki

Josip Petelin
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Grüznier - Adler - Phonix.
Istotam posamezne dele za stroje in kolesa, igle, ožje, jermere, pnevmatika.
Pri uk o sezenju na stroj brezplačen!
Večletna garancija! Ni vel ko! Na malo!

Dva kongresa buržuazije.

Za kongresom Samostojne demokratske stranke (Pribičevičevcev), ki se je odlikoval po svoji idejni praznosti in nestvarnih govorih voditeljev, se je te dni vršil kongres srbske Demokratske stranke (Davidovičevcev). G. Davidovič je prekrasno opisal pravo stanje v državi SHS. Konstatiral je, da je naša država prav malo podobna pravno urejeni državi. To naziranje je nekoliko neodločnejše izraženo v resoluciji o notranjem položaju v državi. V 2. točki ugotavljajo, da »današnji režim ne spoštuje niti osnovnih ustavnih in zakonskih principov politične morale, da se, ker nima dovolj zaslonbe v ljudstvu, naslanja v splošnem na grobo silo in nasilje... zato si bo demokratska stranka prizadevala, da se bodo politične in državljanske pravice, ki so zapisane in zagotovljene v ustavi, izvrševale napram vsem našim državljanom enako pravično in stvarno.«

Ko to čitamo in se spomnimo, kako vneto je zagovarjala vsa Demokratska stranka »obznanasko« politiko in »zakon o zaščiti javne varnosti in reda«, moramo povedati demokratskim voditeljem, zlasti slovenskim in njih hlapcem — socialpatriotom — da nimajo pravice kritizirati današnje stanje, katerega so zakrivali sami s svojo nedemokratsko politiko. Oni sami so bili najvnetejši zidarji tega režima.

Tomaž Kruh:

Vzroki in še marsikaj.

Poglejmo še, kaj je z zadrugami. Zdruga lahko postanejo politični stranki, tudi socialistični, nevarne. (Tako je moje mnenje). Prav ima A. K., ko piše, da je razlika med organizacijami zlasti tedaj (pravim jaz) če te organizacije ne trpajo vse svoje moči iz sebe, iz svojega članstva, temveč so odvisne od kapitala in škodljive zato, ker imajo tako nesocialistični elementi vpliv na socialistično politiko, ki se naslanja na »svoje« zadruga. Če stojimo v boju proti kapitalistični premoči, ne smemo biti vezani tam, ker je najmanjši dotik lahko poguben za nas. Zato so tam, kjer ni mogoče stati na lastnih nogah, (ali pa si jih niso upali in ne hoteli postaviti na lastne noge!) zadruga depolitizirali in če hoče A. K. kaj več vedeti, obrne naj se na Karla Rennerja, nekje na Dunaju je znan kakor A. K. pri nas. V socialistični stranki ne maramo, da bi nam zadruga škodovala. Voditelji takih organizacij ne vidimo radi v politiki, ker vse to vodi v korupcijo. In če mi A. K. da bi bilo dobro, če slabo fundirana gospodarska organizacija tvori hrbtenico politični stranki, potem je njegova logika šepava. Ako je sosed pri meni zadolžen, sem radoveden, kako se bo bojeval z menoj. Pa o tem bomo še polemizirali, če bo A. K. kaj več hotel vedeti.

Kot tretji vzrok vstopa v vlado in kompromis s SDS navaja A. K., ker ne razglablja rad, tudi zelo kratko z 11 vsticami posebnost razmer ter piše: In v vsaki deželi so posebne razmere, ki jih ni reševati po enem kopitu, marveč z ozirom na položaj. Kaj mi A. K. s tem, mi ni jasno in zelo bi bil vesel, če bi tukaj natančno preciziral svoje

stališče napram kopitu in položaju. Ali misli A. K. položaj socialistične stranke ali kapitalizma? Kaj vse je hotel z vstopom v vlado in s kompromisarsko politiko doseči, smo pisali zgoraj — delavsko moč ugruditi, ugruditi državo, pravice za delavsko ljudstvo, zadržati vzrok kapitalistične moči in samozavesti —. Ali ni otročje bilo to mnenje na konferenci 12. avg. 1919, g. A. K.? Ali niso imeli »mladin« prav, ko so nastopili proti oportunistični politiki starinov! Kdor tega še danes ne vidi, je slep, ali pa se piše A. K. Vzemimo torej, da »starini« niso prav ocenjevali kapitalistične moči v Jugoslaviji ter so domnevali, da se da s sodelovanjem v vladi in s kompromisom zadržati vzrok kapitalistične moči, potem bi morali to svojo napako javno priznati, nadaljnjo taktiko revidirati, pa ne, kakor stori to A. K., zagovarjati jo. Priznati morajo, da zgodovino pokreta poznajo le mladini, ki so svarili, a starini je ne poznajo, in če bi jo poznali, je ne razumejo. Brez nadaljnega je jasno, da bi pravilna taktika v onem kritičnem času veliko več koristila proletariatu, ker bi bil danes protitež proti buržujskim strankam znaten in zdrava tehtna kritika v teh pretežkih časih možna. Izvedba načrtov, ki jih je orisal A. K. za delo v parlamentu in v vladi, tudi če bi bila resna volja, ni bila v nobenem razmerju z majhno močjo proletariata — zato so obupali gospodje in so šli ta v Ameriko oni na Belje in danes igrajo deloma isto igro, kakor so jo poprej. Mogoče so pa voditelji kljub spoznanju, da v zaostali državi kakor v naši ni možno kaj resnega početi, preden ni organizacija trdna, radi česa drugega vstopiti v vlado in kompromis — no, potem so več zakrivali, kakor bi jim mogel proletarijat odpustiti.

(Dalje prih.)

Kolofotkar:

Kongres SPJ v Celju.

Nedeljski kongres SPJ v Celju se je izvršil nad vse slovesno. Na peronu in pred postajo se je davno pred prihodom vlaka zbrala večstična množica, ki je željno pričakovala ljubljanskega vlaka. Vlak je z malo zamudo privozil na postajo. Množica je postajala nemirna, nemir je vedno bolj naraščal. Na vratih vagona se je pokazal dr. Zvestoba. Frenetičen aplavz in urnebesni klici so pretresli ozračje: »Živel dr. Zvestoba, živel!« Dr. Zvestoba se je dobrodušno nasmihal, očitno vsi viden nad takim sprejemom. Pred izhodom so ga pozdravili zastopniki oblasti, »Orjunc« in vseh patriotskih društev.

Izpred postaje se je razvil veličasten sprehod. Na čelu je jezdil na eraričnem konju dr. Zvestoba, obdan od svojih najzvestejših. Prvi za njim je šel g. Liše Slavoljub, v levi roki je nesel kopo resolucij in poročil o svojem neumornem delovanju v delavskih zavodih, desna roka pa mu je omagavala od teže kompromisnih predlogov. Sledil mu je stari narodni borec Kropar v spremstvu nič manj zaslužnega, požrtvovalnega in nesebičnega sodruga Čohača. V sprevodu je korakalo še mnogo takih odličnikov, zaslužnih za razvoj slovenskega socializma. Mladi Grdavsor Pipa je nosil mapo g. dr. Zvestobe, na kar je bil kajpak zelo ponosen. Sprevod je zaključil regiment Udarnikov, ki mu je komandiral kapitan stare fregate, sodr. F. Sviter. Prepevali so »Mlade junake«:

Če teče kri, iz nosa teče,
kako je lep vojaški stan!

Sprevod je šel med gostim špalirjem občinstva. Vse mesto je bilo v zastavah. »Ta je

ta prav«, je šlo od ust do ust, kjer so zagledali dr. Zvestobo.

Ob 9. dopoldne je pričel kongres zborovati. Na oder je stopil Petelinov Pepe in pozdravil navzoče, tiste, ki bi bili radi poslanci, delegati, goste, posebno pa »Naprejevce« poročevalca, kar so vsi zelo živahno odobrvali. Nato je struno deklamiral:

Naša vojska iz viharja
prišla še brez zmage ni...

Sledilo je burno ploskanje in pritrdjevanje. Ko se je hrup polegel, je v zvišenih besedah orisal boje, ki jih je imela stranka. »Posebno trd in vroč boj smo imeli z demokrat«, je poudaril. Dalje je omenil zmago pri Nezgodnem društvu v Ljubljani. »To je zasluga našega izkušenega sodr. Čohača« — dalje nisem slišal, ker so začeli ljudje kričati: Živio, živio! Čohač se je vzradoščen zibal na svojem stolu in živahno pripovedoval svojim najbližjim sosedom: »Ni šlo tako lahko, Murkoc je hudič, saj ga poznate!« Ko se je navdušenje pomirilo, je Petelinov Pepe nadaljeval: »Izvolili smo novega ravnatelja, ki je priznan strokovnjak, dr. Bohnerja!« Zopet burni klic: »Živel, živel!« Slavljence je vstal in se ginjen zahvalil za izkavane simpatije, ki da ne veljajo samo njemu, temveč v prvi vrsti njegovemu prvemu poglavarju, dr. Kranichvoglu. Iz desnega žepa mu je gledala češka socialno-politična revija »Svepomoh«, katere vni sotruden je v slovenskih listih.

V takem razpoloženju se je vršil kongres. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti; referati so bili sijajni, opozicije ni bilo nobene. Čemu? Debatna in opozicijska je za Bernota.

Zvečer se je vršil sijajen banket. Bilo je izrečenih na čast enotni fronti in na zdravje zmagi pri volitvah v Del. zbornico nešteto napitnic. — Le tako naprej do konca!

Če je pa kongres uvidel, da so napake delali in hočejo hoditi po novih potih, potem bo tudi delavski razred vesel vsakega resnega stremjenja za pravo ljudsko demokracijo. Resolucije Davidovičevih demokratov vsebujejo dobre konstatacije, ne povedo pa seveda, da je vsega zla današnjega reda kriv kapitalistični sistem, ki ne more živeti brez nasilja in korupcije. Če se hočemo iskreno boriti proti zločinom, nasilju in korupciji današnje družbe, moramo delati, da izpremenimo družabni red po načelu: ne kapital — delo mora odločevati!

Delavci in poljedelci so edini družabni faktor, ki je direktno zainteresiran na tem, da to načelo zmaga. Zato morajo boj voditi samostojno in razkrinkati vse lepe besede kapitalistov in njih hlapcev s tem, da pokažejo razliko med njihovimi lepimi besedami in njih dejanji.

Oba buržoazna kongresa sta zelo podobna konferencam in kongresom strokovničarjev. Lepe besede govorijo in te lepe besede naj prikrijejo dejansko korupcijo, grobo nasilje in želje po osebnem profitu.

Ako piješ 'BUDDHA' čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Prispevajte za tiskovni sklad!

Iz stranke.

XVII. redni strankin zbor SSJ in KDZ se bo vršil 1. 2. in 3. januarja v veliki dvorani gostilne Počivavšek v Trbovljah. Pričetek po prihodu jutranjih vlakov. Delegati naj prinesejo pooblastila krajevnih organizacij s seboj. Izkaznice se bodo izročile delegatom pri vходу. Gosti naj ne pozabijo svojih članskih izkaznic.

Stalni javni naročniki »Naprejak«.

73. Ignac Snoj, rudar, Trbovlje, Loke 281.
74. Franc Klančnik, rudar, Trbovlje, Loke 28.
75. Ivan Marin, rudar, Trbovlje, Loke 395.
76. Anton Keršič, rudar, Trbovlje, Loke 384.
77. Ivan Karlič, rudar, Trbovlje, Loke 333.
78. Mihael Tome, rudar, Trbovlje, Loke 367.
79. Ivan Kranjc, rudar, Trbovlje, Loke 367.
80. Polde Vozelj, rudar, Trbovlje, Retje 49.
81. Jakob Struc, rudar, Trbovlje, Retje 116.
82. Franc Judež, rudar, Trbovlje, Loke 81.
LJUBLJANA. Članski sestanek ljubljanske krajevnice organizacije SSJ in KDZ bo v torek, 22. t. m. ob 8. zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne. Izvoliti moramo delegata za strankin zbor. — Odbor.

TISKOVNI SKLAD.

Od 1. I. do 28. XI. 1925: 5234.— Din
Andrej Martinšek, v Velenju 20.— Din
Strojvodja v Ljubljani 2.50 Din
Jakob Dolničar, Brezovica 4.— Din
Proti demokratskim podprednikom v OUZD 2.— Din
V. Požar, Cerklje 27.— Din
Rudolf Spendel, Velenje 40.— Din
Mihael Varmočnik, Store 5.— Din
Ivan Pečko, Sv. Lovrenc na Polj. 6.— Din
Josip Domanjko 7.— Din
Mihael Štopajnik 3.— Din
Leopold Vezjak 1.50 Din
Anton Slatinek 2.50 Din
Valentin Mlakar II., Zagorje 50.— Din
Jazbinšek, Celje 9.— Din
Jože Piliš, Celje 10.— Din
Anton Goršek, Celje 6.— Din
KDZ v Gorjah 2.50 Din
Alojz Rotter, Črna 4.— Din
Zaspana Vrhnikar 40.— Din
Karl Andreata v Mežici 1.— Din
Jože Perovec v Mežici 5.80 Din
Peter Hec v Mežici 5.— Din
Martin Komar v Mežici 3.— Din
Leopold Ozimic v Mežici 3.— Din
Jože Podpečan v Mežici 3.50 Din
Org. SSJ in KDZ v Mežici 50.— Din
Davek v ljubljanski kavarni 3.— Din
Ivan Majcen v Trbovljah 4.— Din
Alojz Kauf v Trbovljah 2.— Din
Ignac Snoj v Trbovljah 3.— Din
Franc Pencelj v Trbovljah 2.— Din
Ivan Karlič v Trbovljah 2.— Din

Skupaj 5553.95 Din

PROTI ROPARSKIM VITEZOM

Zadnji izkaz 12. XII. 1925 110.— Din
Štefan Lah, Celje 5.— Din
Val. Lebič, Celje 2.— Din
Ivan Vrečar, Celje 2.— Din
Hinko Čelan, Celje 4.— Din
Anton Piliš, Celje 2.— Din
Franc Jelen, tes., Celje 2.— Din
Jazbinšek, Celje 3.— Din
L. Farčnik, Celje 2.— Din
A. Goršek, Celje 3.— Din
L. Krajnc, Celje 2.— Din
F. Weisbacher, Celje 2.50 Din
Fr. Jelen, žel., Celje 2.— Din
Lovro Zlak, Trbovlje 11.50 Din
Anton Keršič, Trbovlje 8.50 Din
Polde Vozelj, Trbovlje 2.— Din
Ignac Snoj, Trbovlje 2.— Din
Ivan Karlič, Trbovlje 4.— Din
Jakob Struc, Trbovlje 2.50 Din
Angela Črtančeva, Trbovlje 2.— Din

Skupaj 169.— Din

OBRAMBNI SKLAD.

Zadnji izkaz do 12. dec. 1925 447.— Din
Jurij Podojstršek, Črna 10.— Din
Ivan Grabner, Črna 10.— Din
Ivan Zlabornik, Črna 10.— Din
Vincenc Vulmer, Črna 10.25 Din
Ivan Sekavčnik, Črna 10.— Din
Jernej Kolšek, Črna 5.— Din
Franc Harner, Črna 6.— Din
Anton Keber, Črna 5.— Din
Alojz Rotter, Črna 5.— Din
Ferdo Lakner, Črna 4.— Din
Filip Grabner, Črna 3.— Din
Ladra, Črna 2.— Din
Vinko Požar, Cerklje 3.— Din
Da pomagamo ministru n. r. Antonu Kristanu ustanoviti nov »neodvisen« delavski dnevnik: 5.— Din
Andrej Prešern, Gorje 2.— Din
Jernej Bregant, Gorje 5.— Din
Ignac Kralj, Gorje 2.— Din
Jakob Ambrožič, Gorje 2.— Din
Joško Kogoj, Gorje 3.— Din
Janez Birjač, Gorje 10.— Din
Neimenovana, Gorje 5.— Din
Minka Kocijanova, Gorje 10.— Din
KDZ, Gorje 12.— Din
Jakob Dolničar, Brezovica 10.— Din

Skupaj 594.25 Din

(Tiskovni sklad ostane za vselej last skupnosti, vloge v garancijskem skladu se ne morejo dvigniti, dokler ne bo skupnost imela dovolj gotovine, brezobrestne hranilne vloge se pa lahko odpovedo na tri mesece.)

„Delavska politika“.

(Nov dnevnik in drugo.)

»Zelena miza« pomeni pri razredno zavednih delavcih toliko kakor odločevanje posameznikov, ki sklepajo o delavski koži za birokratsko mizo, ki je prevlečena z zelenim suknom, ne da bi delavstvo smelo biti navzoče, večinoma sploh brez vednosti delavstva, mnogokrat pa še celo proti volji delavstva. Nasprotje proti taki »zeleni mizi« je delavska demokracija, pri kateri odločujejo kongresi pravilno sklicani in sestavljeni iz delegatov izvoljenih direktno od delavstva, organiziranega v organizacijah.

Anton Kristan se že dolgo pripravlja na nov »delavski« dnevnik. Ve pa, da ne bo uspeha, če ga začne sam izdajati. Zato se je za raznimi zelenimi mizami dogovarjal z raznimi voditelji delavskih organizacij, kako bi se ustvarila enotna fronta delavstva, ki bi — začetkoma »nepolitična« — se dala palogoma prepeljati v politiko, kakršno je vodil Kristan po prevratu. Enotna fronta sicer ni uspela, vendar pa vsaj ime eksistira in nekaj agentov hodi po Slovenskem razlagat, da je enotna fronta na strokovnem polju že dovršena, na kulturnem se pripravlja v »Svobodi«, na gospodarskem jo pa že itak imamo, češ, na gospodarskem polju nihče ne oporeka, da je Kristan zmogel. Delavstvo pa se za tako zmoglost in enotnost nič ne ogreva in stoji dosledno ob strani. Niti kuruza iz Delavske zbornice ni mogla pripraviti delavstva, da bi se dalo privezati k jaslim enotne fronte.

Kristan je imel »vse tako lepo urejeno«, da bi morala po njegovem enotna fronta že jeseni funkcionirati, da bi moral tudi »Naprejak« že prenehati itd., zato je določil, da naj 1. oktobra izide že novi dnevnik te enotne fronte. Ker ima pa prekleto »Naprejak« tako trdo kožo in tudi trmast je do nesramnosti, zato je zelena miza sklenila z dnevnikom še malo počakati, čeprav ga je Kristan na obzoru Kons. dr. za Slov. že slavnostno napovedal.

Zdaj smatra zelena miza položaj za ugodnejši. Konkurz »Sloge« bo bajno omogočil, da dokaže zelena miza svoje usmiljenj in velikodušje in tako bodo tudi naprejevci radi prišli zobat k jaslim. (Po Svetkih, Krušičih, Pastorkih itd. sodi zelena miza tudi druge — bo že se spoznala, da računa slabo!) Da imajo denar, to gospodom pri zeleni mizi že verjamemo in še malo se nam zdi, če imajo res samo 300.000 Din pripravljenega. Vemo, odkod zajemajo, imajo pa tudi take fondе, o katerih nam slutimo. O denarju torej ne dvomimo, mi dvomimo le o živih članih, o delavcih. Konsumi in pekarnе, zbornice in tiskarne, bolnišnice in druge blagajne, razni domi in gostilne ter kavarne itd. vsi ti zavodi in podjetja ter skoro vsi njih nastavljenici — to bo naročnikov ne malo! Ne dvomimo, mi dvomimo le, da se bodo delavci, resnični delavci, naročili na list. Tudi zelena miza ima iste dvome in zato je tako previdno tipala in tipala, da je končno pritipala do »močnih organizacij«, ki so slenile (ne

vemo kdaj in kje, če kdo ve, naj pove!) ali pa so le molče trobentač priskimale k temule sklepu zelene mize:

Novi dnevnik začne izhajati o Novem letu, vodil ga bo konzorcij, v katerem bodo sledeči gospodje višji sodrugi: Filip Uratnik za strokovne organizacije; Rudolf Golouh za »Svobodo«, Anton Kristan za gospodarske organizacije, dr. Milan Korun za SPJ.

Novi list se bo baje imenoval »Delavska politika«, kar pa še ni gotovo, ker so dalekovidni višji sodrugi predlagali, naj se imenuje »Nepolitična politika«, zato ker so za nepolitično enotno fronto. Kakšna da je nepolitična politika, tega nezreli delavci ne vedo, učeni kompromisar Uratnik in njegov »zvesti« prijatelj Golouh pa dobro poznata to Korunovo specialiteto, zato sta tudi onadva odlična voditelja SPJ in bosta torej dr. Korun pri zastopanju te nepolitične stranke stala enotno na strani. Zgago bo morebiti delal edino Kristan, ki po zahtevu SPJ še vedno ni organiziran pri tej stranki. Toda Kristanove zgage SPJ zelo potrebuje, kajti ta zgaga pomeni »idejni« princip enotne fronte, namreč denar, kapital (socialistični, ne kapitalistični kapital, ker Kristan ni kapitalist zaradi kapitala, ampak zato, da z njim socialistom pomaga...) Za denar pa gg. socialisti pri SPJ že še prenesejo nekaj zgage, to pa tem bolj, ker se da s pomočjo zgage tudi nepolitična politika tako razložiti, da jo čitatelji »Pod lipo« prav lahko razumejo čim bolj zgagarski je članek, tem lažje v njem vsak nezavedne najde tisto, kar mu je najbolj všeč.

Po tem receptu piše Kristan svoje članke. Za enofrontarje, ki so proti politiki, piše n. pr. takole: »Močne strokovne organizacije, silne gospodarske organizacije, številne kulturne organizacije, jake organizacije žen in deklet — vse skupaj v močno zvezo in činitelj je tu, ki si bo izvojeval potrebni respekt in vpliv in ki bo pri vseh prilikah pokazal svojo moč. Izogniti se je pa kot garjevih ovc vseh separatističnih tendenc. Potrebna je sloga, edinstvo. Stran z razcepil!»

Ali si je mogoče misliti kaj lepšega? Vsi enofrontarji bodo navdušeni nad temi besedami, ki jih najdeš »Pod lipo« str. 189. Živio hlev ponižnih ovčic!

Toda na isti strani le nekaj vrstic višje piše g. Kristan za druge ljudi, za tiste, ki hočejo tudi politično imeti enotno misel. Neka ovčica je pisala Kristanu preveč razločno, naj se odločuje vse le pri zeleni mizi, tako da je bilo še Kristana sram: »Voditelji se zmenite med seboj, mi pojdemo z Vami.« Tej ovčici (gorenjskemu kovinarju!) odgovarja Kristan prav po naprejevsko: »Ni prav, da se voditelji pomenijo, ne — tisti delavci, ki čuti jo potrebo po enotnem političnem gibanju, moramo izreči to misel!« Torej tudi sebe šteje med delavce, ki naj izrečejo misel po enotnem političnem gibanju. Par vrstic nižje pa — kakor smo videli — priporoča enoten hlev ovčic.

Ovčice, ki si dajo od istega pisca v istem članku servirati taka nasprotja, pač zaslužijo, da se njih »Pod lipo« izpremeni v »Nepolitično politiko«. Le na to naj pazijo, kdaj bo v pastirjevih rokah zmanjkalo vabljeve soli.

Dopisi.

DOBRAVA PRI BLEDU. Na poziv v dopisu v 49. številki »Naprejak« z dne 5. decembra 1925, ki ga je objavil sodr. Jeram z Jesenic, podajamo dobavski sodrugi sledeči odgovor: Radi odpusta delavstva na Dobravi sta bila sodr. Jeram in glavni zaupnik Malenšek obveščena že nekaj dni pred 14. dnevnjo odpovedjo delavstva na Dobravi, in sicer na javnem shodu strokovne organizacije SMRJ, ki je bil sklican za tovarne: Jesenice, Javornik in Dobrava. Vršil se je v Delavskem domu na Savi. Nato so bile obveščene tudi vse druge delavske institucije. Od strani ravnateljstva na Dobravi ta odpoved takrat še ni bila izvršena, kar je sodr. Kralj na javnem shodu navzočemu delavstvu pojasnil ter izjavil, da bo odpust gotovo prišel in sicer v najkrajšem času. Glede neuspešnih intervencij je bila med dobavskimi sodrugi kritika radi tega, ker so bili postavljeni na ceste člani, ki so le od vsakdanjega zaslužka odvisni, dočim se imoviti posestniki še vedno šopirijo po tovarni. Te bi res lahko imenovali kužke in hinavce, to pa zato, ker ne pripoznavajo organizacijske delavske solidarnosti, temveč so le »bremze« v delavskem po-

kretu. Iz tega se lahko vidi, da so trditve sodruga Jerama le izmišljotina, o kateri lahko delavstvo sodi. Da je šlo v javnost tudi priznanje našemu g. ravnatelju kot strokovnjaku v njegovi stroki, izvira v prvi vrsti od sodruga Jerama, ki je mnogokrat nam vsem pojasnjeval delo g. ravnatelja kot strokovnjaka in bo skoraj gotovo pridevek »šlapa« odpadel z »opazovalca«, to pa zato, ker je vsak naslednik slabši od prednika. Zavedamo se, da to ni bila s strani »opazovalca« nobena pohvala. Ali je to tudi laž? Glede zaračunavanja nastalih stroškov sodr. Jerama ob prihodu na Dobravo je že »opazovalec« dovolj jasno povedal, da to ni očitak, ampak Jeramovi »raztrgani podplatci« so bili očitak prevelike požrtovalnosti za naše oči. Sodrugi Jeram, čudimo se, da hoče od nas dobavskih sodrugov zaupnico, obenem pa izražati v skoraj nepremišljenih klevetah priznanje »opazovalčevemu« dopisu in s tem samemu sebi nezaupnico za izvršeno delo. Izjavljamo pa, da je vsak, ki se z resnim delom hoče žrtvovati delavskemu pokretu in razširati njegov razvoj na pravem socialističnem temelju, dobrodošel med nami, ker bratje vsi enaki smo, nikakor pa ne moremo prenašati nastalih posledic, kakor tudi ne naši funkcionarji, ker smatramo to le kot navedovanje organizacijskega razvoja v delavskem pokretu. Konsekvence pa, ki jih izvajaš napram »Napreju«, si prav dobro razlagamo, ker vemo, da hlapci dvema nasprotujočima si gospodarjima ne more služiti, zato si si izbral tisto, kar ti skoraj gotovo boljše kaže. Tudi na Dobravi imamo že enega bivšega najagilnejšega funkcionarja, ki je že popolnoma podlegel Kristanovemu sistemu. Boljše je menda na nepolitičnem polju delovati, ker je bližje kapitalizmu, kakor pa proti socialističnemu cilju hoditi. Pri tem se lahko zamisliš v preteklo delovanje in uvidel boš, da se je tvoje delo v malem času zelo spremenilo. Torej sodi! — Dobravski sodrugi.

ZAGORJE OB SAVI. (Socialpatriotska in lažikomunistična enotna fronta.) Ker danes vse kriči za enotno fronto, od socialpatriotskega papeža do zadnjega lažilevičarskega ministranta, zakaj bi tudi jaz ne napisal par vrstic, ker sem bil vendar med prvimi povabljeni k tej cirkuški igri. Razume se, da sem takoj odklonil to povabilo. Naj pripomnim, da v začetku ni bila mišljena današnja enotna fronta, pač pa naj bi se ustanovila velika delavska stranka za Slovenijo, katere glavni voditelj bi bil gospod Anton Kristan, kr. minister n. r. To hočem bolj razjasniti. Nekako pred poldrugim letom je hodil okoli po rudarskih revirih neki Kristanov uslužbenec, ki je palogoma tipal okoli in iskal razne stare zaupnike. V Zagorju je govoril z menoj in zanimal se je tudi še za tri druge. Rekel je med drugim tudi to, da se g. Kristan zanima za nas. Iz vsega govora sem spoznal, da hoče ta gospod zopet postati proletarski general, pozneje seveda poslanec in tako naprej. Ko sem pa njegovemu poslaniku omenil, da to ni mogoče, je rekel: »Kaj! Denar naredi vse, in to veš, da je milijonar.« Po tem pogovoru s Kristanovim uslužbencem sem pozneje prišel še v pogovor z nekim visokim demokratskim gospodom iz Ljubljane. Rekel mi je slično, kakor gori omenjeni in še to: »Delavci se morate združiti vsi do zadnjega v veliko delavsko stranko in za voditelja si postavite pametnega človeka! Vidite, Anton Kristan, to bi bil človek kakor našaš, to bi bil naravnost idealen voditelj. On ima velik vpliv, denar ima, on bi izdal lahko lep delavski časopis in bi lahko tudi druge stvari podpiral.« Tako agitirajo demokratski veljaki za g. Kristana. Res idealen delavski voditelj. — Ker so pa razni desni in levi generali izprevideli da ne gre proletariatu na ta lim, so si izmislili zaenkrat samo strokovno enotno fronto, za pozneje pa, ko bi bili dosti močnejši, še politično. Ampak delavstvo noče. Naj še tako kričijo razni agentje z desne in leve, delavci ne marajo več biti poslušni kuncu kapitalističnim sorodnikom in njihovim lažikomunističnim pomagalcem. To se je videlo na shodu dne 6. decembra 1925 v rudniški restavraciji, na katerem so bili zbrani vsi desni in levi enofrontarji. Na tem shodu je referiral tudi inženir Gustinčič, ki se je lahko prepričal, da je to res. Vsega skupaj se je zbralo nekako okoli 70 mož, dasi je v Zagorju delavstva preko 2000 (dvatisoč). Od teh 70 mož se še odšteje pol ducata generalov in tajnikov, potem še pol ducata konfidentov in agentov, ne ostane niti 60 mož. Delavci še niso pozabili, da so bili organizirani v eni organizaciji, a to so razni socialpatriotski generali na željo kapitala razbili, kar je pa potem še ostalo skupnega, so razbili razni lažilevičarji. Zdaj pa, ko so ostali razni desni in levi pustolovci sami pri praznih »kasač«, pa kričijo na vse pretege: »Hej, delavci, pojdite v edino zveličavno od kapitala naročeno enotno fronto, katere pravi voditelj je minister, mi smo pa ponižne putke, ki zlobimo iz vsake roke, magari iz vrageve!« — Naj omenim še to: enotna fronta ima svoj sedež v socialpatriotskem konsumu. Tam dobiš vse vrste časopisov, tako n. pr. »Jutro«, »Slovenec« itd., nimajo pa socialističnega »Naprejak«. Tajnik enotne fronte leta okoli »Naprejevcev« in prosi, da mu ga kdo da prečitati. S tem je dosti povedano. V enotni fronti se nahajajo vsi agentje in konfidenti, zato pa rečem vsem poštenim delavcem z desne in leve, da v taki enotni fronti ni za nas mesta. — Valentin Mlakar.

VOLITVE V DELAVSKO ZBORNICO IN. NAMEŠČENCI OUZD.

V četrtek 3. decembra je sklical »Podsavez privatnih nameštenika za Slovenijo« sestanek svojih članov v Prešernovi sobi pri »Novem svetu« v Ljubljani. Odzvali so se razen par izjem samo nameščenci OUZD. Za nameščenje »Kons. društva za Slovenijo« pa je odredilo ravnateljstvo čezurno delo do 19. ure namenoma ali

nenamenoma, tega ne vemo, tako pač da se niso mogli udeležiti sestanka, ki je bil napovedan ob pol 19. Najbrže so se gospodje kristanovci bali, da bi izvedeli resnico. Na zborovanje je prispel popolni štab »Delavske zbornice« z g. Čobalom na čelu. Kako smo se nameščenci, kateri se še prištevamo k socialističnemu delavstvu, začudili, ko smo zagledali g. Čobala. Da si še upa priti med nameščence OUZD, on, ki jih je tako nelepo izdal, ko je z družetom Pfajfarjem glasoval v Zagrebu za demokr. ravnatelja ljubljanskega OUZD. Ne vemo sicer, kako so ga za to nagradili, pač pa vemo, da je vsa para, kar je je pod načelniki in načelniki izročena na milost in nemilost demokratični fašistovski kliki. Da, da, g. Čobal, razjasnili bomo to ljubljanskemu okoliškemu delavstvu, to bo izborna agitacija, ko boste zopet kandidirali v ljubljanski okolici. Na zborovanju je g. Čelešnik važno razlagal, kako potrebno je, da delavstvo, pardon, koruzni socialpatrioti sklenejo kompromis z meščanskimi strankami, naglašal je, da »Delavska zbornica«, če se ne vrše volitve, prihrani 250.000 dinarjev, katere lahko izda za podpore brezposel-

nim. Ali imata g. Čelešnik in g. Uratnik nameščence OUZD za tako neumne, da ne bi izpregledali, kam pes tace moli? Delavstvo plačuje dan za dnevom stotisoče in milijone kapitalističnemu sorodstvu, plačuje silne davke pri vsaki vžgalici, dohodninskemu, osebnemu in ročnemu davku, pa mu bo žal za 250.000 Din, ko je potreba iti v boj za lastne interese, v boj, kjer se čistijo pojmi in se spoznavajo korumpirani voditelji? Pa pustimo g. Čelešniku, naj za svojo osebo sklepa kompromise z g. Urbančičem iz »Jutrove« dežele, saj spadata skupaj, ker nobeden nima delavstva za seboj. Na zborovanju, na katerem ni prišlo do nobenega pozitivnega sklepa, so morali gg. generali slišati marsikatero bridko resnico, ter so lahko prišli do spoznanja, da volitve v Delavsko zbornico ne bodo šle tako lahko, kakor so mislili in da bo marsikateri kandidat, katere so že porazdelili, moral počakati na boljše čase. Na praznik 8. t. m. pa je bil zopet sestanek nameščencev OUZD in upravitelj ter nadzornikov ekspozitur v dvorani mestnega magistrata. Ne vemo, kdo je zakrivil, da nameščenci niso bili vsi obveščeni o tem zborovanju.

Prišli so zopet vsi generali in ker je g. France Svetek svoj demagoški govor vlekel brez konca in kraja, ni prišlo do prave debate.

Od časa do časa zmagujejo delavci, toda le mimogrede. Pravi sad njih bojev ni neposredni uspeh, temveč napredujoča združitev delavcev. - Karl Marks.

Delavci, opozarjamo vas na izredno ugodno priliko za nakup čevljev, ker tovarna Petra Kozine & Co. Tržič prodaja več tisoč parov svoje zaloge zaostankov in vzorcev pod lastno ceno, dokler ta zaloge traja. Prodaja se samo v lastni trgovini: Ljubljana, na Bregu. Kvaliteta robe je garantirano najboljša.

Delavci

za karoserije, kleparski, lesni delavci in sedlarji, se bodo sprejemali od 1. januarja 1926. — Javijo naj se samo prvovrstne moči, samostojni strokovnjaki in naj javijo, za kako plačo.

I. Jugoslov. tovarna karoserij in voz
MATH. REICH & SIN
Novi Sad (Jugoslavija).

Poravnajte naročnino!

18. XII. 1925. — 2400.

Čajna Ročka črna

močan, plemenit, angleškemu okusu odgovarjajoči, posebno primeren za uživanje z mlekom ali smetano kot razsutak.

Preizkušajte mirne duše vsa mila! Naposled se boste odločili vendar le za Elsa-milo.

Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se peneca toaletna mila, am-

pak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. One store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega

zraka. Dobi se 5 vrst Elsa mil. Elsa lilijino mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa borakšno milo, Elsa milo za britje, Elsa katransko in šampon milo. Za preizkušnjo 5 kosov Elsa mila že obenem z zavojnino in poštino

za 52 Din proti v naprej poslanem denarju. Po povzetju za 10 Din. več (za poštino). Naročila upraviiti: lekarnarju Eugen V. Feller v Donjoj Stubici, Elsatrg 252, Hrvatska.

Bleščeče belo perilo v omari! Jaz perem samo s Persilom!

Persil samodelujoče pralno sredstvo
Tovarna Viljem Brauns Celje

Čitajte in širite edini delavski list **Naprej!**

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf **HUGON HIBŠER** Ljubljana, Valvazorjev trg

Premog-Čebin-Wolffova ul. 36

Galanterija! ter modno plenine, nogavice, sukanec, vezenine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!

Manufakturna trgovina **J. KUDIŠ - Celje - Gaberje**

prilagoča svojo veliko zalogo inozemskega, češkega, angleškega itd. blaga na drobno in debelo po najnižjih konkurenčnih cenah.

Kdo Vam pomaga

v slabih časih, pri veliki dražnji in pri pomanjkanju denarja?

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor

Aleksandrova cesta šte. 13.

Ker le ta prodaja dobro blago za obleke in perilo po nizki ceni. N. pr. platno po Din 8.—, 9.—, 10.—, 12.— itd. sukno po Din 50.—, 60.—, 70.—, 80.— itd. izgotovljene srajce Din 39.— spodnje hlače Din 24.— nogavice Din 7.—, 8.—. Kdor nima denarja dobi na obroke.

Tvornica dežnikov in solčnikov **L. MIKUŠ, LJUBLJANA**

Mestni trg šte. 15

prilagoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Predno kupite

oglejte si v manufakturni in modni trgovini **Miloš Pšeničnik - Celje.**

Znižane cene in še pri večjem nakupu znaten popust. Postrežba solidna! Blago prvovrstno!

Ostanke

v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 220.—, 20 m trpežnega oksforta Din 230.—, 20 m močne modrovine (druk) Din 240.—, 20 m krasnega parhanta za otročje in ženske obleke Din 300.—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 395.—, 20 m belega platna Din 200.—, 20 m sivega platna Din 160.— razpošilja

veletrgovina **R. Stermecki, Celje št. 23**

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500.— pošlino prosto. Trgovci en gros cene.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana - Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Tiskovine

na šola, izpuststva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

VELIKO VRVENJE bo pred božičnimi prazniki v TEKSTILBAZARJU

Ljubljana, Krek'ov trg 10, pritličje in prvo nadstropje ker tam se prodaja

flanela za srajce po **Din 10.50** - štofi - dublini - kamgarni - velurji - belo blago - barhanti in vse drugo oblačilno blago po čudovito nizkih cenah.

Ostanki v prvem nadstropju za skoro polovično ceno.